

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут
бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
(Суми, 19–20 листопада 2020 року)

Суми
Сумський державний університет
2020

УДК 336.71(477)

П78

Редакційна колегія:

І. О. Школьник, д-р екон. наук, проф.
(головний редактор);

І. В. Белова, д-р екон. наук, доц., проф.;

І. І. Д'яконова, д-р екон. наук, проф.;

І. І. Рекуненко, д-р екон. наук, проф.;

С. В. Леонов, д-р екон. наук, проф.;

О. В. Кузьменко, д-р екон. наук, проф.

Рекомендовано до видання

*вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 6 від 24 грудня 2020 року)*

Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Суми, 19–20 листопада 2020 року) / Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Сумського державного університету. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 317 с.

Збірник містить тези доповідей учасників V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» (м. Суми, 2020 р.).

Розрахований на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої освіти.

УДК 336.71(477)

© ННІ БТ «УАБС» СумДУ, 2020

УДК 336.663

Пігуль Наталія Георгіївна,

к.е.н., доцент

Конашкова Анастасія Олегівна,

магістр

Сумський державний університет

СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток ринкових відносин поставив суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм у такі жорсткі економічні умови, при яких лише здійснення збалансованої господарської політики може укріпити їх фінансовий стан, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства. Ефективне управління оборотними активами підприємства відіграє значну роль у забезпечення нормальної роботи підприємства та сприяє зростанню його рентабельності. Більшість існуючих теоретичних та практичних рекомендацій щодо управління оборотними активами підприємств стосується підприємств, які працюють у стабільному економічному середовищі, в той час, як для українських підприємств характерним є здійснення господарської діяльності у край нестабільних умовах. Саме тому можливість використання зарубіжного досвіду в управління оборотними активами є досить обмеженою та мало ефективною. У зв'язку із цим, питання щодо управління оборотними активами підприємств України є досить актуальними.

Під управлінням оборотними активами слід розуміти складову фінансового й операційного менеджменту, що являє собою цілеспрямовану діяльність пов'язану із визначенням величини оборотних активів, контролем над їх формуванням і використанням і створенням відповідних організаційних передумов [2].

Метою управління оборотними активами підприємства є оптимізація задоволення потреб у придбанні різних елементів оборотних активів, забезпечення відповідності їх обсягів обсягами фінансово-господарської

діяльності, максимізації прибутку, і мінімізації витрат при допустимому рівні ризику. Процес управління оборотними активами означає процес формування капіталу, величини, структури і динаміки, балансових співвідношень між окремими групами джерел капіталу, капіталовіддачі при збереженні обсягу оборотного капіталу, розширення бізнесу. Він виступає як система економічних, правових, технологічних, інформаційних, методичних та інших відносин, які складають процес планування, прогнозування, обліку, прийняття відповідних управлінських рішень і контроль за їх виконанням.

При цьому завданнями управління оборотними активами є: формування оптимальної структури і складу оборотних коштів з позицій ефективного функціонування підприємства; забезпечення відповідності обсягу залученого капіталу обсягам сформованих оборотних активів; мінімізація витрат по формуванню ресурсів з різних джерел; ефективне використання оборотних активів в процес фінансово-господарської діяльності підприємства та інші [1].

Оскільки оборотні кошти включають як матеріальні, так і грошові ресурси, від їхньої організації й ефективності використання залежить не тільки процес матеріального виробництва, але і фінансова стійкість підприємства.

Процес управління оборотними коштами передбачає здійснення окремих етапів управління, що наведені на рисунку 1 [3].

Перший етап передбачає визначення оптимального складу і структури оборотних коштів на основі врахування найближчих перспектив розвитку виробничо-комерційної діяльності та форм її диверсифікації. Оскільки на різних стадіях життєвого циклу підприємства обсяг діяльності може коливатися, оборотні активи повинні мати у своєму розпорядженні певний резервний потенціал, що забезпечує можливості нарощування обсягів виробництва та диверсифікації виробничої діяльності.

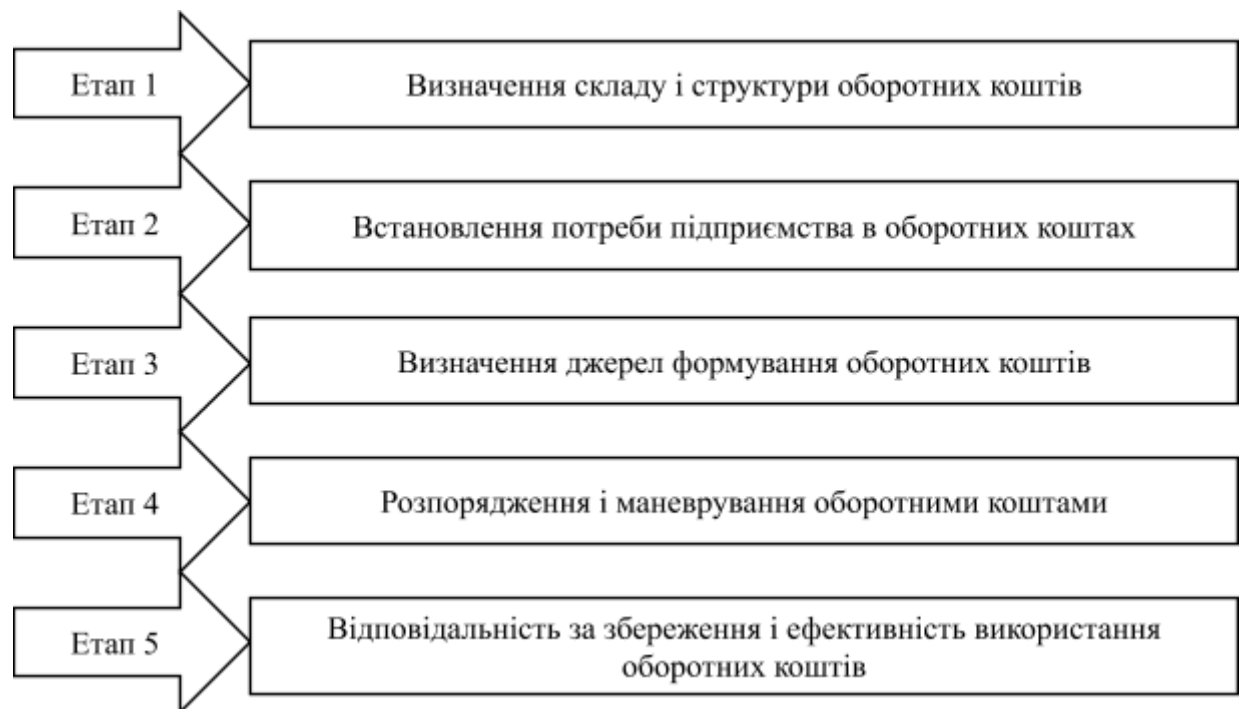

Рисунок 1 – Етапи управління оборотними коштами

На другому етапі відбувається встановлення потреби в оборотних коштах. Уже в процесі розробки фінансового плану підприємство повинно забезпечити збалансованість потреб виробництва і збуту і можливість залучення планового обсягу оборотного капіталу. Розмір і структура оборотних активів повинні забезпечувати, з одного боку, максимізацію прибутку підприємства, з іншого – забезпечувати повне і ефективне використання окремих їх видів.

На третьому етапі визначаються джерела фінансування оборотних активів, до яких належать власний капітал, довгострокові та короткострокові зобов'язання. Структура джерел формування оборотних активів багато в чому визначає масштаби, прибутковість і потенціал підприємства, а також ступінь фінансового ризику, що генерується позиковими джерелами фінансування. Власні джерела забезпечують майнову та оперативну самостійність, визначають фінансову стійкість підприємства, залучені джерела забезпечують переваги в конкурентній боротьбі.

Четвертий етап передбачає розпорядження і маневрування оборотними коштами. Маневрування показує, яка частина власних джерел фінансування авансована в поточні активи, що швидко обертаються, та повністю

відшкодовуються у грошовій формі протягом одного відтворювального циклу.

П'ятий етап передбачає відповідальність за збереження і ефективність використання оборотних коштів. Збереження оборотних коштів визначається такими факторами, як: раціональна організація оборотних коштів, стабільність господарських зав'язків, обсяг діяльності та споживчого попиту, рівень інфляції, податкового тягаря, доступність зовнішнього фінансування.

Отже, можна зробити висновки, що в сучасних умовах підприємства зацікавлені в стабільному і ритмічному функціонуванні. Для досягнення високих економічних результатів необхідна розробка ефективної і обґрунтованої політики управління активами. Однією зі складових загальної ефективності є управління оборотними активами, які займають значну частку серед активів підприємства. Саме від ефективності використання оборотних активів залежить рівень ліквідності підприємства, його фінансова стійкість, платоспроможність і рентабельність.

Список використаних джерел:

1. Бодаренко О. С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств. *Інвестиції практика та досвід*. 2008. № 4. С. 40-44.
2. Власова Н. О. Управління оборотними активами в підприємствах роздрібно́ї торгівлі: монографія. Харків: ХДУХТ, 2014. 258 с.
3. Стратійчук В. Стратегічне управління оборотними активами підприємств торгівлі. *Вісник КНТЕУ. Підприємництво*. 2019. № 5. С. 59-74.